

Élőlények és élőhelyeik

Ábrázoljunk egy táplálékhálózatot a másodlagos fogyasztók feltüntetésével

Cél: Megérteni a táplálékhálózatokban résztvevő fogyasztók egymásra utaltságát.

A *Pappus* növénytablák bemutatják az egyes fajok ökológiai jelentőségét, illetve, hogy milyen szerepet töltenek be a táplálékhálózatban.

Gyakorlat:

A tanulók kutatómunkát végeznek, majd ábrázolják a táplálékláncokat és táplálékhálózatokat a *Pappus* növénytablák és más források felhasználásával.

Két konkrét fajra, a csalánfélékre és a gyermekláncfűre vonatkozó részletek megtalálhatók ebben a tanári segédletben.

Táplálékláncok: csalán, katicabogár és lepkék

Nézzünk utána a csalán jelentőségének

Cél: Megérteni, hogy a csalán fontos alapeleme a táplálékláncnak, azzal, hogy a levéltetvek, néhány lepkeféle, katicabogár, pókfélék és egyes madarak, például a kék cinege táplálékául szolgál.

Gyakorlat:

Nézzünk utána a *Pappus* Csalán növénytablán, hogy a csalán milyen szerepet tölt be a táplálékhálózatban. Egészítsük ki az ismereteinket könyvek és az Internet használatával.

Hasonlítsuk össze a csalánon és más, a közelében található növényen a katicabogarak és katicabogárlárvák számát.

Keressünk megfelelő módot az adatok összegyűjtésére, és beszéljünk róla, hogy a csalánon miért található több bogár és lárva, mint a többi növényen. Segíthet, ha a növényeken található levéltetvek számát is megvizsgáljuk.

Élőlények és élőhelyeik

Fókuszban a gyermekláncfű és a táplálékláncban elfoglalt helye

Cél: Megismerni a gyermekláncfűnek a táplálékláncban betöltött fontos szerepét.

Gyakorlat:

A tanulók az iskolaudvaron (vagy ahol a gyakorlatot csináljuk) gyermekláncfűvet keresnek. Vajon vannak olyan élőlények, amelyek ezen a virágon élnek, vagy valamilyen szempontból hasznos számukra?

Ennek a kérdésnek a megválaszolására használjuk a Gyermekláncfű/Pityang növénytablát, és olvassunk utána, hogy milyen fontos szereppel bír a virág a táplálékhálózatokban. További kutatást végezhetünk az Interneten, illetve növénytani könyvekben.

Meglehető lehet a tanulók számára, hogy ez a gyomnövény milyen sok értéket hordoz magában:

- a tavasz egyik első nektár- és pollenforrása
- magja a magevő madarak, mint például a fecske, vagy a verébfélék táplálékául szolgál
- levelei fontos tápanyagforrásként szolgálhatnak háziállatainknak, például a nyúlak, vagy tengerimalacnak

Élőhelyek: vadgesztenyelevél-aknázómoly

Fedezzük fel az aknázómoly titkos alagútjait

Cél: Az aknázómoly-lárvák életciklusának és élőhelyének felfedezése

Gyakorlat:

Ha az aknázómollyal fertőzött levelet a fény felé tartjuk, meg lehet látni a kis hernyókat, lárvákat, vagy bábokat. A levél elszíneződött részén található körkörös sötét foltok jelzik a helyüket.

A vadgesztenyefélék egyik legkomolyabb kártevője az aknázómoly, amely Macedónia térségéből terjedt el egész Európában. Elsősorban a fehér virágú vadgesztenyét támadja, de a többi fajon is előfordulhat.

Mivel ennek a kártevőnek nincs természetes ellensége a táplálékláncban, szabadon tud terjedni, és a fák védtelenek vele szemben. Egy év során akár három, négy nemzedék is kikel. Egy erősen fertőzött fán mintegy félmillió aknázómoly is megélhet. Emberi beavatkozással valamennyire lehet védekezni ellene.

